

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

L' ESPECTACLE DEL DIA

—¡Vajin entrant, senyors, vajin entrant! ¡Aquí veurán vostés el garrafal, colossal y fenomenal mónstruo aparescut á la platja de Badalona y agafat per la premsa del «trust»! ¡Cinch céntims, cinch céntims!... ¡No val més que cinch céntims!

ENTRETENIMENTS MADRILENYOS

Ja han tornat á fer sortir el papu.

CRONICA

POSAT á triar quin era 'l governador que millor convenia á Barcelona en els actuals moments, crech que 'l govern ha obrat ab relatiu acert decidintse pel Sr. Manzano.

No coneix als altres candidats; pero per lo mateix que no 'ls coneix m' escamavan.

El Sr. Cobián no 'm feya 'l pés de massa pesant. La idea que tenia 'l Sr. Moret de investirlo de facultats extraordinarias, fins al extrém de transformar-lo en una especie de virrey, me resultava un pensament extrany y desguitarrat.

Perque no crech que 's compagini aquest càrrech ab la present unitat constitucional d' Espanya. En temps del absolutisme s' enviavan virreys á las colonias y á n' aquellas porcions de la Península que disfrutavan de un règimen autonómich. Aixís Catalunya tingué virreys, fins que Felip V acabá ab la vida autónoma de la regió catalana. El virreynat y l' autonomia eran dos elements qu' en certa manera 's contrapesavan dintre del règimen absolutista: el virreynat servia de traba á la llibertat del poble catalá.

Aixís, donchs, el restabliment dels virreys en plena era constitucional hauria resultat un contrasseny, si no hagués vingut acompanyat del restabliment de l' autonomia... y com que no es en Moret l' home indicat per plantejar aquest règimen, resultava del seu propòsit que 'ns hauria donat el pinyol, sense donarnos la fruita.

El mateix Sr. Cobián remolejava molt avants de acceptar un càrrech que no té rahó d' existencia dintre de l' actual organisació del Estat, com si compregués las dificultats inmensas y 'l sens fi de compromisos que li hauria reportat el desempenyarlo. Jo fins arribo á creure que tant com per nosaltres va ser per ell una sort el que 'n Moret caygués del candellero; per nosaltres, en quant ens va evitar més de una perturbació, y pel Sr. Cobián perque estich segur que no hauria sapigut per quin cap posars'hi.

* * *

Del Sr. Requejo, altre dels candidats á la breva, casi no val la pena de parlarne.

Bastará dir que aquí no 'l coneix ningú, per més que á Zamora sigui, segons s' ha dit, un personatge estatuable.

En aquest concepte no li convenia 'l govern de Barcelona, que hauria resultat per ell un pedestal massa esclavissadís. De certas caygudas no se 'n aixecan ni las estatuas, com no sigui que las retirin fetas á trossos.

* * *

En cambi 'l Sr. Manzano té una ventatja inapre-

ciable sobre 'ls altres candidats: la de coneixer á Barcelona y la de ser conegut dels barcelonins.

Aquí fou enviat quatre anys enrera, y si bé va estarhi poch temps, ne tingué prou pera ferse estimar per la seva rectitut y serenitat y pel seu esperit de transigencia, aixís com també pels seus sentiments benéfichs.

No recordém un sol fet que pogués fer caure damunt d' ell la tatxa de autoritari, en que solen incorre, com si fos filla de una segona naturalesa, la majoria dels delegats del poder central. Totas las qüestions procurava arreglarlas á las bonas, sense impositions, sense fums. No tenia necessitat d' alsarse de puntetas pera resultar un governador d' altura. Semblava fet á la mida de Barcelona, y com que la nostra ja es una gran ciutat, l' altura del Sr. Manzano resultava naturalment del fet d' estar al nivell de Barcelona.

Un dels fets que més l' honoran fou la creació del alberch que portava 'l seu nom, destinat als pobres trinxeraires. Dels fondos de l' Higiene que pel seu origen sembla que haurian de tacar las mans dels que 'ls manejan aplicantlos á determinadas atencions, las més de las vegadas secretas y inconfessables, ne feu 'l Sr. Manzano un ús honrosíssim, que li valgué las enhorabonas de la ciutat entera. Els baylets del carrer, que á las nits dormían en els quicis de las portas y en els pedrissos dels passeigs, tingueren un llit amorós que 'ls permetia passar la nit somniant ab cosas bonas, allunyadoras de las desesperansas qu' engendra l' abandono, la crueltat y l' indiferencia social.

Si avuy el creador del alberch pregunta per ell, li haurán de dir que un dels seus successors va liquidarlo. Per no tenir que pagar el lloguer del local, va fer donació dels llits que havia comprat el Sr. Manzano, al Assilo del Parch. Y cuydado que aquest successor del Sr. Manzano havia vingut á Barcelona á fer Patria y Monarquia, pero bé podrá dir que si no feu ni l' una cosa ni l' altra, en cambi va desfer l' alberch de trinxeraires.

* * *

El Sr. Manzano ha exposat propòsits més modestos, y que sens dupte tindrán realisació més fácil que aquells altres que involucraven certa temeritat violent.

Ell ha dit que procurarà que 'l govern civil, per lo que atany á la bona administració municipal, sigui una prolongació del Ajuntament, y aixó fa de molt bon escoltar després dels rampells que caracterisavan el mando del famós Duch de Bivona.

Y ha proclamat ademés el seu lema, compost també de dos paraulas. El lema del nou governador es «Pau y Concordia.»

Algú 'l tindrà per pedestre... No faltarà tal volta qui vulgui veure en ell més que l' expressió de dos

idees abstractas, la designació de dos individualitats, alguna cosa així com un matrimoni: el Pau y la Concordia.

Pero aixís y tot, no hi haurá ningú que no 's felicití de que aquest matrimoni visqui ab la major armonía.

*
* *

Els primers actes del Sr. Pau y de la Sra. Concordia haurían d' encaminarse á armonisar el drets dels ciutadans ab l' aplicació de las lleys justas, que son las úniques que inspiran respecte.

Perque tals se van posant las cosas, que prompte será á Barcelona poch menos que impossible l' exercici de las més rudimentarias llibertats. Els barcelonins ens veurém obligats á fer renuncia del dret d' emetre 'l pensament, ja per medi de la paraula, ja per medi de la premsa. Y que no hi valdrá, per lo que 's veu, ni la prudencia més exquisida ni 'l cuydado més meticulós.

Perque hi ha qui 's dedica á atribuhir gravetat, á lo que no 'n té, á inflar lo qu' está pansit, á encendre lo qu' está apagat, com si al obrar aixís cregués cumplir una missió patriótica, com si 'ls odís sistematichs, en lloch d' envenenar, amorosissin.

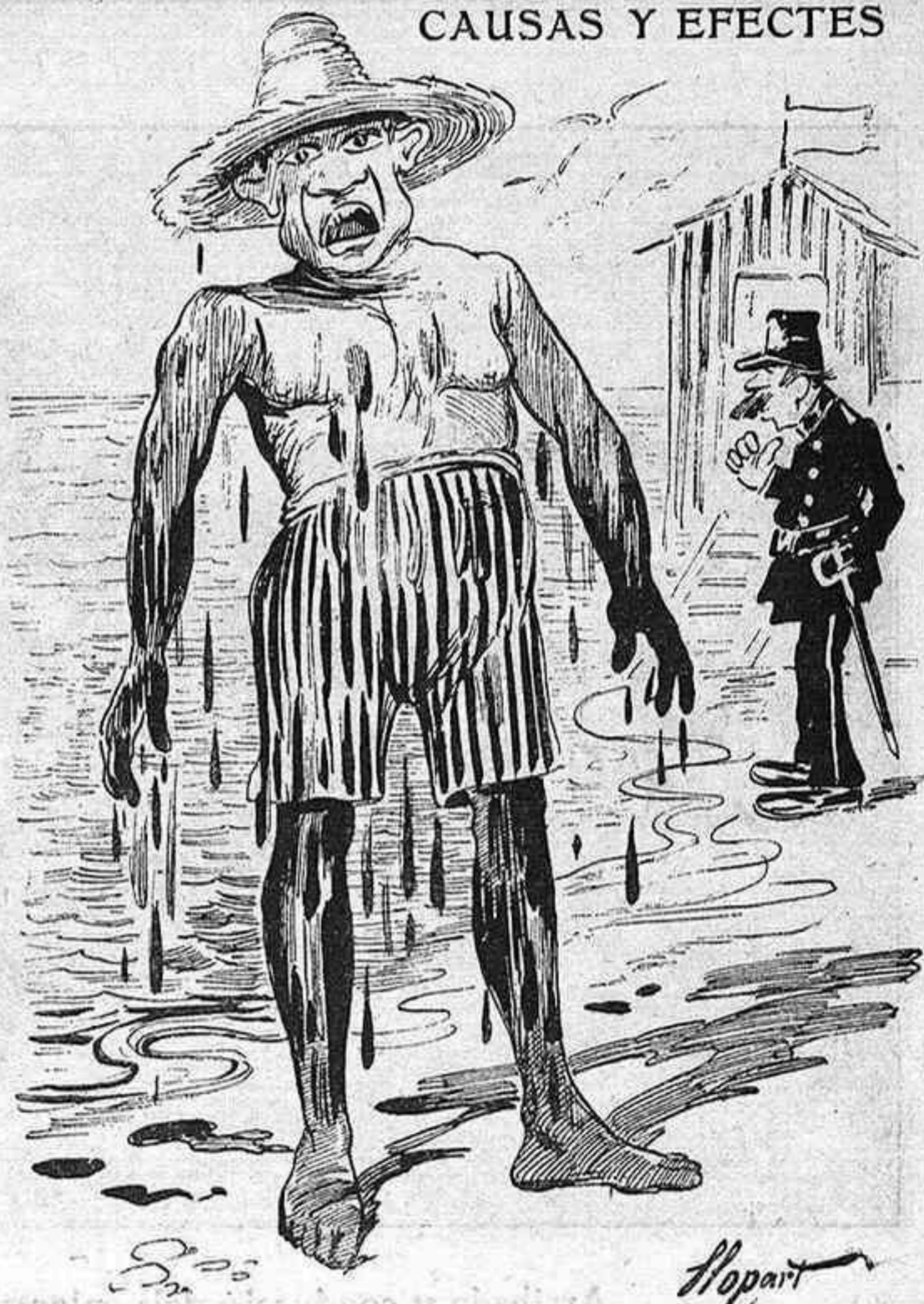
Pendre part en un *meeting* públich s' ha arribat á convertir en una empresa més perillosa que passar la corda fluixa sense balancí un que tingui rampa. Perque l' orador dirá una cosa, y 'ls que tinguin l'

ACTE DE JUSTICIA

—¡Molt bé, jove! Se 'l felicita cordialment. Vosté es el nostre dig-ne successor en la defensa dels interessos de... Barcelona.

CAUSAS Y EFECTES

—¿Qué redimontri hi han tirat á n' aquesta aygua?

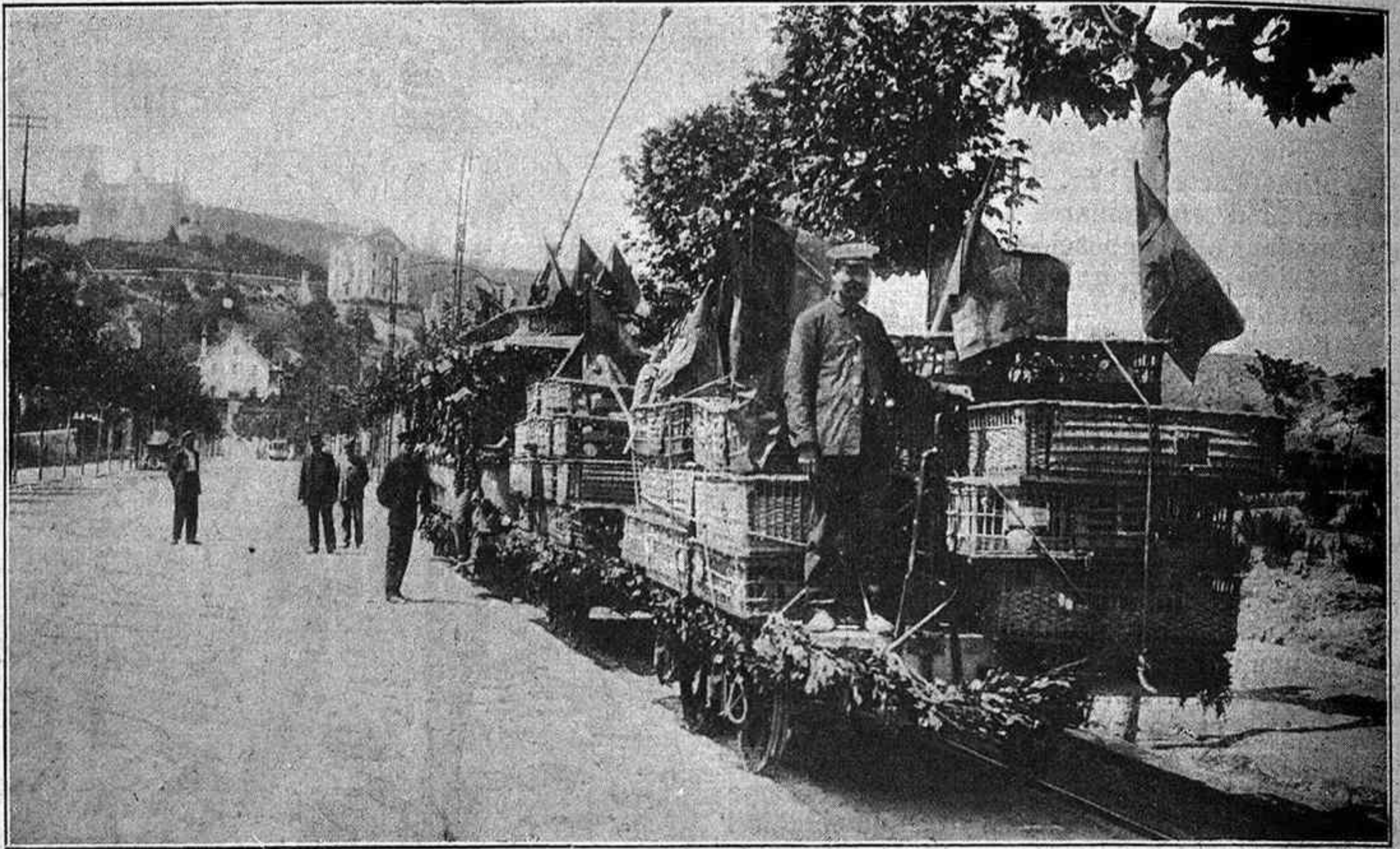
—Res. Es que s' hi han bañando unos cuantos rechidors.

intenció de fastidiarlo afirmarán que n' ha dit un' altra molt distinta. ¿Cóm restablir la fidelitat del text? ¿Per medi de l' afirmació del representant de l' autoritat? ¿Y qui garanteix la seva competencia, especialment si l' orador parla en catalá y ell no entén aquest llenguatge? Y fins entenentho ¿qui respón de la seva imparcialitat? ¿S' apelará als extractes de la premsa? Y si hi ha disconformitat entre aquestas ressenyas escritas lleugerament, al vol de la ploma ¿quina será tinguda per auténtica? Y si algún periódich enemich del orador se deixa portar per una passió maléfica ¿será la seva versió la que servirá de base á la justicia pera entaular la corresponent acció persecutoria?

Pera garantir la veritat casi no hi haurá més recurs que recullir las paraulas dels oradors per medi del fonógrafo.

Y fins aixís y tot sempre quedarán els villans infladors de conceptes, que ja son alguna cosa pitjor que delators y espías, en quant se permeten adulterar la veritat ab la malvada idea de fomentar rancunias y desfermar conflictes contra la pau de la nació.

¡Y dihen que fan obra patriótica!

Arribada y conducció dels coloms missatgers de las Societats belgas.

Per poch que s'hi fixin las autoritats veurán desseguida que més grave que la veu de un orador de Catalunya, es el torna-veu de certs periódichs de Madrit interessats en sembrar la discordia, promoure divorcis y crear abismes entre 'ls fills de una mateixa patria.

Aixó es lo que no 's pot tolerar per insensat, pernicios y anti-patriótic... y als promotors de las alarmas y desencadenadors de injustas persecucions; si es que la Pau y la Concordia no son dos paraulas vanas, se 'ls hauría de aplicar tot el rigor de la justicia.

P. DEL O.

VICTORIAS

XV

Donzella, gentil donzella,
la de llabis de rosella,
la d' ulls blaus y cabell d' or;
vina á mon jardí agradosa
á gaudir la fresca rosa
del roser de mon amor.

Es una flor solitaria
que 't donará voluntaria
el tresor de son perfúm,
y que en sos pétals hermosos
te dará, en un color fosos,
tots els colors de la llum.

Es flor qu' en son pit dolcíssim
serva 'l néctar delectíssim
de la ventura sens ff;
donzella, gentil donzella,
sias xucladora abella
de la flor de mon jardí...

Si es per tos llabis beguda,
la mel d' eixa flor volguda,
ambrosia 's tornarà;
ambrosia benfactora,

que la sed de quí t' adora,
dolsament, apagará.

Quan tos llabis de magrana,
la mel de la rosa ufana,
solícits, hajin begut;
fés en mos llabis frisosos
el rusch de somnis hermosos
qu' enjoyan ta joventut.

Déixa-hi la mel delectosa
qu' haurás xuclat á la rosa
y 's revifará mon cor...
aquest cor, gentil donzella,
que mor per ta cara bella,
tos ulls blaus y cabell d' or!!!..

J. OLIVA BRIDGMAN

¡VISCA LA MAMÁ!...

Donya Circunstancias era una senyora digníssima.

Tan digna, tan bona y tan apreciable, que á dalt y á baix, á la dreta y á la esquerra, tots els vehins deyan lo mateix:

—¡Oh, donya Circunstancias!... Com donya Circunstancias, ningú.

Y, naturalment, cada vegada que sentía aixó, á donya Circunstancias li queya la baba.

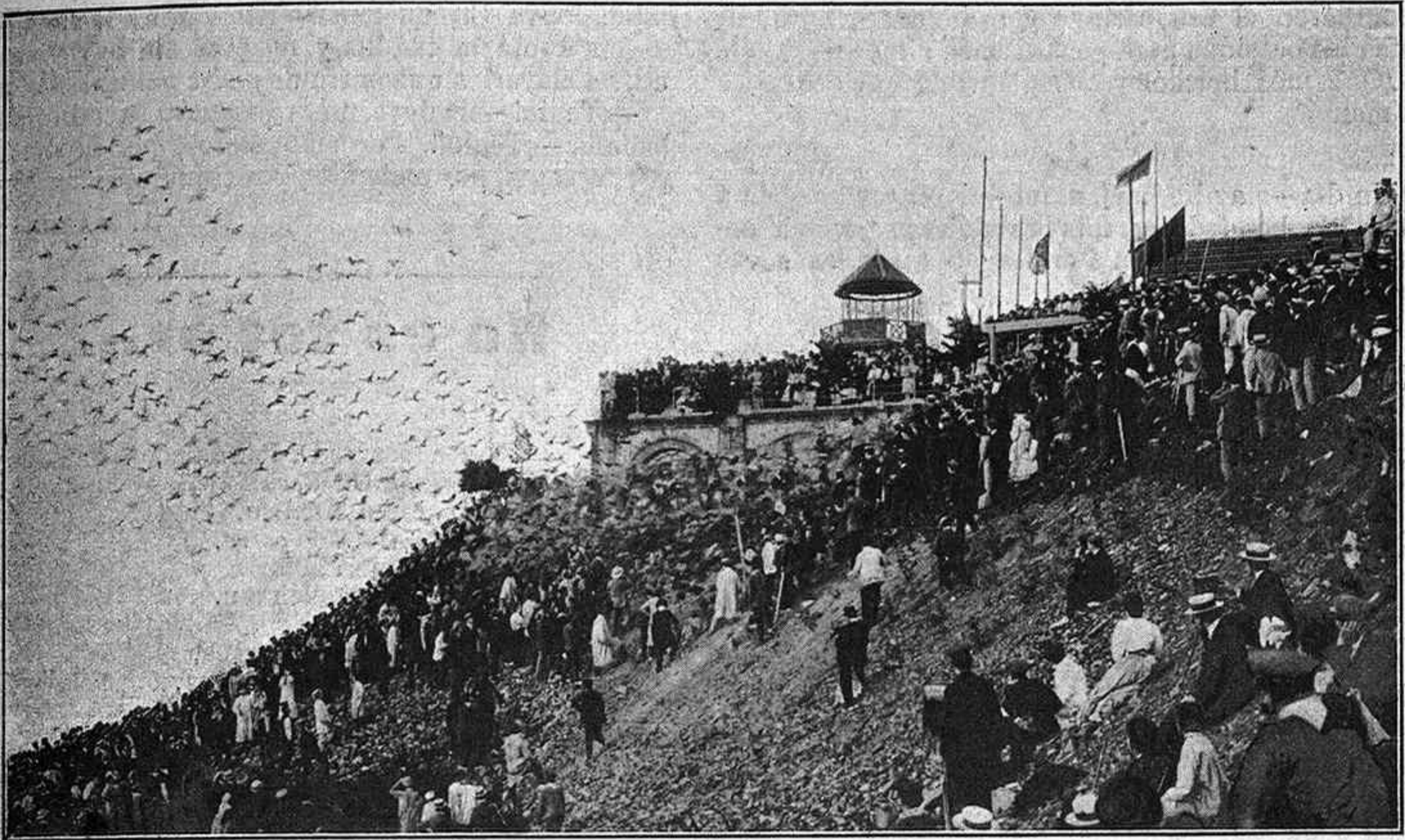
(Qu' era lo únich que li podia caure. Lo demés, feya ja temps que li havia caygut tot.)

Pero, apart dels vehins, coneguts y parents més ó menos pròxims, els que més, *al parecer*, estimavan á donya Circunstancias eran els seus fills.

Ella, ab aquella intuició que sóls las mares posseheixen, ho veyia, y no 's recatava de ferho constar en privat lo mateix que en públich.

—¡Quíns fills!—solía dir:—¡Quíns fills més adictes y carinyosos!

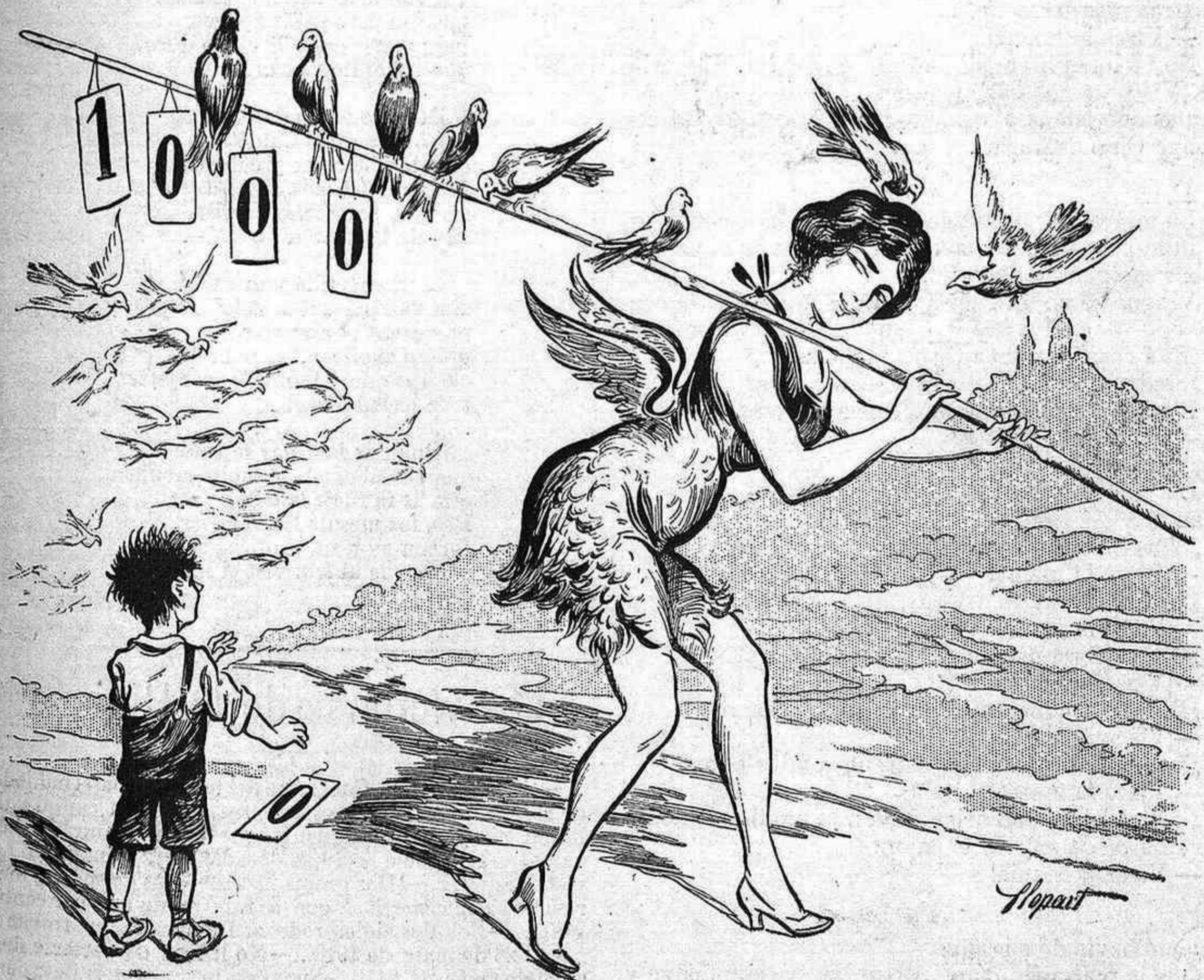
«COLOMBÓFILA»

Al cim del Tibidabo.—El moment de l' aviada, á punta de dia del passat diumenge.

(Insts. de LA ESQUELLA)

UNA DISTRACCIÓ DE LA «COLOMBÓFILA»

—Miri, senyora, li ha caygut un zero.

Y succehí que aquésts, observant el gust ab que la mamá rebía las sevas demostracions d' afecte, acentuaren el seu carinyo y resolgueren aprofitar totas las ocasiones pera posarli més y més de relleu.
¿Qué més hermós y més plausible que estimar á la mamá?

* *

Un día—may ho havían fet—al entrar aquésta á casa, els bondadosos fills la rodejaren plens d' entusiasme y 's posaren á cridar ab totas las sevas forsas:

—¡Visca la mamá!

Inútil es fer constar que donya Circunstancias va sentir el crit ab verdadera delicia.

¡Visca la mamá!.. En aquestas tres paraulas hi veyea ella condensat tot un poema d' amor y de filial respecte.

¡Visca la mamá!.. ¿Quín musich, ni 'l de més gran inspiració, sería capás de trobar notas com aquestas, tan dolsas, tan armoniosas, tan gratas al oído?

* *

L' endemá d' aquest día memorable, apenas donya Circunstancias hagué deixat el llit, se vejé—¡hermosa diana!—sorpresa ab el mateix encantador saludo:

—¡Visca la mamá!

La bona senyora no pogué aguantarse.

—¡Gracias, fills meus!—els digué:—¡Gracias per la vostra actitud! Seguiu sempre aixís, y tingueu la seguretat de que...

—¡Visca la mamá!—tornaren á cridar ells, interrompentla.

—...la seguretat de que jo...

—¡Visca la mamá!..

—...de que jo, corresponent ab tota l' ánima á las vostras manifestacions...

—¡Visca la mamá!..

No va haverhi medi de tirar endavant. Els crits de ¡Visca la mamá! ofegaren amorosament las paraulas que, plena d' emoció, anava trayentse del cor donya Circunstancias.

* *

Lo mal va ser que, adoptat aquest crit com á estribillo pels fills, de llavoras endavant ja ni un moment sapigueren deixar-lo.

Vingués ó no vingués á tom, fos ó no fos la ocasió oportuna, el ¡visca la mamá! ressonava continuamente á casa de donya Circunstancias.

¿Se disposava á sortir la bona senyora?

Els fills l' acompanyavan fins á la porta y,

—¡Visca la mamá!

¿Tornava del carrer?

La mateixa salutació d' arribada:—¡Visca la mamá!

¿S' assentavan á taula?

—¡Visca la mamá!

¿S' aixecavan?

—¡Visca la mamá!

¿Donya Circunstancias rebía una visita?

—¡Visca la mamá!

¿Donya Circunstancias tenía mal de caixal?

—¡Visca la mamá!

¿Donya Circunstancias estrenava unas botas?

—¡Visca la mamá!

¿Donya Circunstancias deya á la modista que no li venía bé de pagarli el compte?

—¡Visca la mamá!

* *

¿Qué havia de succehir?

Que la marejada mamá al últim va empiparse y que, convensuda de que aquell afectuós crit no pas-

sava de ser una cansó enfadosa, en la que hi havia més ganas de fers'hi veure que verdader carinyo filial, donya Circunstancias feu venir á la seva presencia á tota la familia y, agafant als baylets un á un, va clavarlos una surra de *padre y muy señor mio*.
—¡Teniu!—els deya, mentres anava sacudintlos la badana:—¡Teniu!.. Per embusteros, per hipócritas, per farsants, per mals fills, per tramposos...

A. MARCH

No es tot or...

L' estiu al camp

Varen marxar D. Pau Saca,
ab sa esposa D.ª Paca
y, fillas, cap á Manlleu,
á pasá l' estiu... de gorra,
puig els hi oferí la torre
un molt íntim amich seu.

Encar' que de mala gana,
don Pau, durant la senmana,
te d' aná á guanyá 'l jornal;
y quant té la feyna llesta,
ó sigui 'l día de festa,
se 'n torna cap allí dalt.

Allí van matant l' estona
recordant que á Barcelona
hi tenen mes d' un inglés;
mentres, pel bosch, van las noyas
entretenintse en fer toyas...
per si 'ls hi surt un promés.

Jo no sé com s' ho embolican,
pro el cas es qu' ellas explican
que son molt ríchs; sent aixís
que son pare passa apuros
per poguer pagá 'ls cinch duros
que val el lloguer del pis.

Díu que tenen dos casetas
cap al terme de Caldetas,
com també cotxe y caballs;
pro la vritat més concisa
es, que, per portar camisa,
han de fer deu mil badalls.

Entre mentida y mentida,
així van passant la vida
procurant pescar marit;
pró no explican, las pobretas,
els tips que 's fan... de monjetas
y de bacallá fregit.

¡Quántas familias se veuhen
que van al camp, y molts creuhen
que 'ls fa fugir la caló!
Pró, las mes de las vegadas,
tornan molt més sofocadas
perque 'ls hi han vist el llautó.

MANEL NOEL

Las víctimas de la Higiene

—¿Está decidit?—Conforme del tot.—No passi cuidado de res; las precaucions están presas. Al seu capsal vetllarán nit y día 'ls vigilants, que per torn anirán rellevantse.—¿La poció está ben dosada?—Sí; jo mateix l' he vista preparar.—¿Dos grams justos?—Dos grams del maravellós *Hipnomorfinol*, que á rahó de un any per centígram...—Son dos sigles rodons. De manera que trobantnos al 26 de maig de 1910...—No li toca despertarse fins al 26 de maig de 2110.—Senyors, hasta la eternitat, perque vostés ja no 'm veurán més. Quan me despertí tro-

CIRIS TRENCATS

—¿Tú no has begut, embustero?
 —No y no. Una dotzena de copetas, per un caràcter com el meu, no es beure.

—Suposo que á mí el tiberi no 'm costará res.
 —¿Per qué?
 —Com que hi vinch de gorra.

—Bé, ¿quinas ayguas m' aconsellas?
 —Francament; á jutjar per l'olor que fas, trobo que 't convenen las de Colonia.

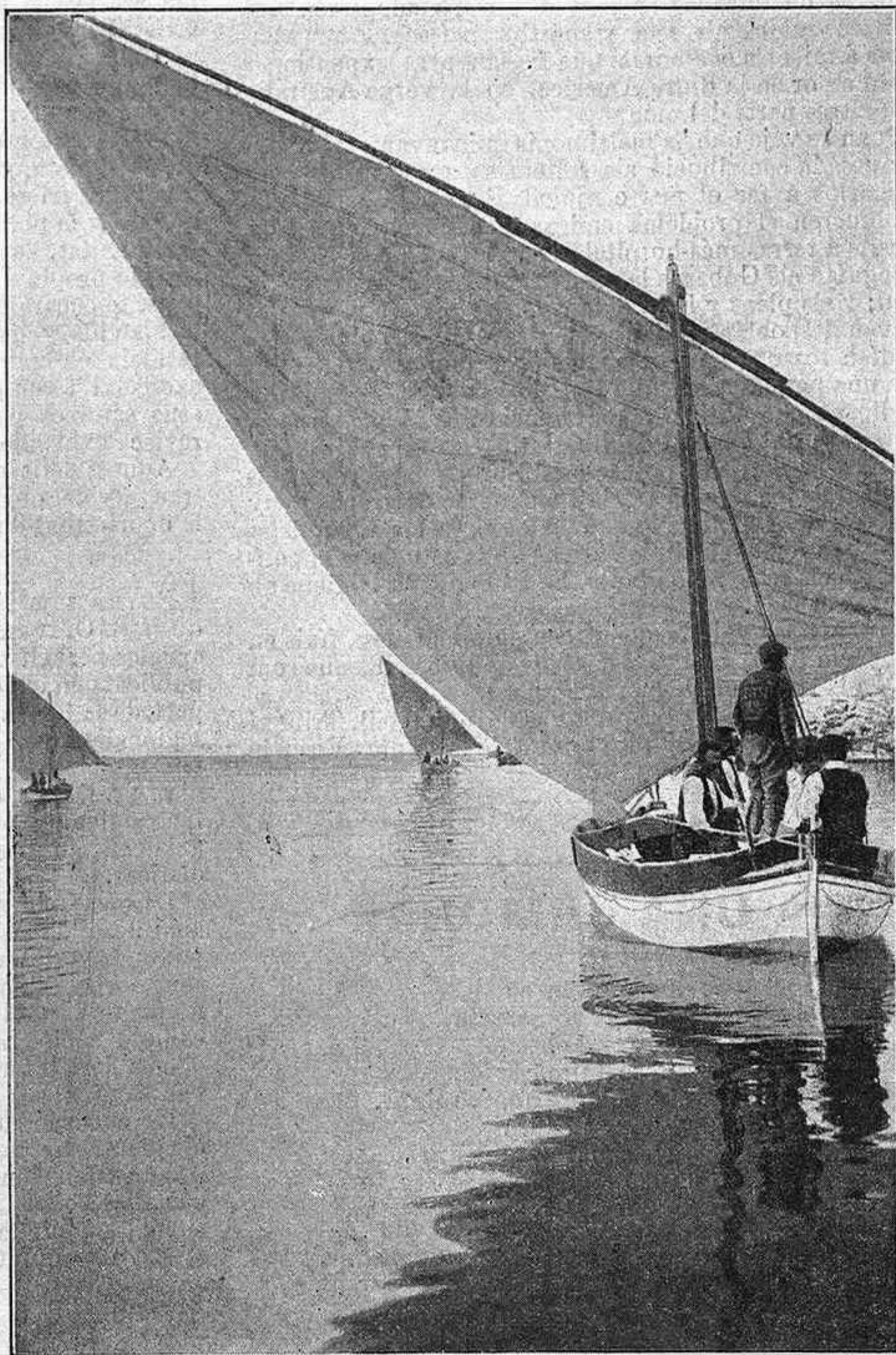
baré gent nova.—¡Animo y fora!—
 Vinga la copa.—Allá vá.—Adeu-siau...—

En Joaquím Parra quedá extés damunt del llit. El Catedrático Garriguellas disertá llargament sobre las propietats del *Hipnomorfinol*, substancia nova, descuberta pe 'l sabi Forcheta de la Facultat de Roma, que 's considerava inócua fins donada á grans dossis, pero conservant sempre la virtut de produhir la son. En Parra s'oferí heroicament á ser subjecte d' experimentació, lo qu' era una gloria pera la Universitat de Barcelona. El claustre de medicina doná las oportunas ordres pera la vigilancia del ensopit y s' establí una guardia d' interns á la habitació del Hospital clínic hont permaneixía l' héroe de la Ciencia, visitat de bon principi per sabis casulans y forasters, admiradors del dormilega.

Día per día el 26 de maig de 2110 varen cumplirse las profecías de 'n Garriguellas y de 'n Forcheta. Acabá la son en Joaquím Parra, y obrí els ulls com si s'hagués adormit la vetlla avans. Verdaderament era admirable aquell *Hipnomorfinol*. Vá incorporar-se, y aixiribintse y fregant-se 'ls ulls s' adoná d' un noyet que estava prop seu. —Noy, ¿hont soch? —Al Hospital clínic. Esperis que vaig á avisar al papá.—¿Al papá?— monologava en Parra perdentse en una mar de confusions, mentres el baylet era fora.—¿Al papá? ¿Que voldrá dir ab aixó? y... ¡quina quietut! Es extrany. No sento cap soroll, no percibeixo cap olor, no veig á ningú. Y aqueix noy... ¿que hi feya aquí? y 'ls alumnes clínic que havían de vetllarme ¿hont paran?... ¡Res!... ¡Ningú!—

Al últim li semblá sentir un trepitj, sí, creixía poch á poch. Algú s' acostava. A la porta del quarto apa-

COSTAS CATALANAS.—LA ESCALA

En popa.

(Inst. de Esquirol)

reix un home. Entra resolut y 's detura als peus del llit.
 —¿Tant mateix s' ha despertat?—Sí.—¿Que vol aixecarse?—Home, 'm sembla que fora convenient que 'm vejés avants el metje de guardia.—¡Oh! No n' hi ha cap de metje de guardia.—¿Y 'ls alumnes?—Tampoch.—¿Que fan vacacions?—Aquí fa molt temps que hi ha vacacions de clínichs y de malalts. L' Hospital clínich es la meua casa; hi visch ab la dona y 'l noy. No hi han més habitants.—¡Aixó es incomprendible! ¿Y la Facultat?—Ja no hi han professors.—Donchs... ¿quí es vosté?—Un dels dotze vehins de Barcelona.—¿Que d'eu ara? ¿Que ha passat? Alguna epidemia... una guerra... un terremoto... un volcá...—Res d' aixó. Excés de salut.—Be, ¿que som ximplés ó somío? Ni somía, ni hem perdut l' enteniment. ¿Sab quants habitants quedém en tot Europa?—¡Que se jo!—¡1872!—¡Horror!—Aixequis vingui á dinar ab nosaltres y li contaré lo passat.—Sí, home, sí. Espero sentirho Aixó deuen ser els fruyts del Nihilisme.—Son las conseqüencias, millor dit, el triomf de la Higiene.

* * *

—Y veliaquí que mentres vosté quedava baix el domini del dormitori, prengueren gran volada á Europa las teorías d' higienisació, y de las teorías vingueren las prácticas. Las Academias y 'ls Congressos científichs influheixen en la marxa de las nacions. Els Governos, precisats á escoltar las determinacions dels sabis, comensaren á legislar respecte á la salut pública, pero no ab aquella mena de lleys insignificants d' altrás centurias, sino ab decrets enérgichs, imperatius é ineludibles, de gran trascendencia social. Aixís el Congrés internacional anti-tuberculós de Berlín privá 'l matrimoni dels tísichs; el de Roma, el dels degenerats; el de Zurich, els dels criminals; el de París, el dels consanguinis y escrofulosos; el de Viena, el dels epiléptichs y neurasténichs; y 'ls Governos de todas las nacions d' Europa adoptaren tant sanitosas midas als seus respectius païssos. Foren allavoras á mils els enamorats que fugían pera expansionar el seu amor en la lliure América, en la verge Australia ó en altres parts del mon.

Quan se vejé que 'ls matrimonis minvavan, s' imposá una pesada contribució als solters sans y robustos pera obligarlos á fer el nus conjugal. Pero bona part d' ells resolgueren el problema emigrant com els neulats y els pansits á terras més hospitalarias.

Seguían els Governos la gran Creuhada á favor de la salut; y els plans y las montanyas, las ciutats y las vilas anavan despoblantse depressa, depressa. Els higienistas seguían tossuts, no reculavan en el seu empenyo. —«Val més una parella sana, que mil de malaltissas»—anavan predicant per mitins y conferencias. Y la gent fugía, fugía, buscant ambient de llibertat.

Vista la migrada població d' Europa, reunírense els seus Estats en un de sol, la Confederació europea avuy existent; de modo que lo que no lograren els Conquistadors ab la forsa, els diplomátichs ab la astucia y 'ls polítichs ab els seus rebomboris, ho ha lograt la Higiene ab la seva selecció.

Ara mirins; veji la dona, contempli al noy, fíxis en mí, estém forts, guapos, sanitosos, robustos. Es que som fills de la tría, som fills de la Higiene.

Senyor Parra, agafi aquest vas de moscatell. Trinqui ab el nostre y brindém pe 'l triomf de la salut. ¡Visca la bona vida!

XAVIER ALEMANY

A UNA JAMONA

Se que d'ús á tot arreu
 á n' el que 's pren la molestia
 d' escoltarte itros de bestia!
 que pretench sé 'l promés teu.
 D'ús que rich sempre que 't veig?...
 D'ígam potser si hi haurá
 cap jove que no riurá
 veyent ton tipo tan lleig.
 Y que á ton detrás te vinch?...
 Es cert; no son pas enganys;
 te vinch al detrás dels anys
 puig tú me 'n passas de cinch!

Comprenc que á l' edat que tens
 y estant replena de ufana,
 deus comensá á patir gana
 ¿de que 't serveixen las dents?...
 Que tú 't creguis que fas goig
 me té, noya, sens cuydado;
 pero sí que 'm causa enfa lo
 que ningú 'm tracti de boig.
 Al fer corre que t' estimo,
 ja 'm vens á tractar de tal,
 y... no soch tan animal
 que 'm deixi pendre per primo...
 Si acás vols promés... no es broma,
 feste estocá la fatxada
 y un cop sigui retocada...
 apa, ves, búscat un home.

J. CATALÁ Y CARBONELL

LLIBRES

EL HISTRIONISMO ESPAÑOL.—*Ensayo de psicología política* por ELOY LUIS ANDRÉ.—L' autor de aquesta obra es un jove catedrátich de Psicologia del Institut de Orense, á qui la Casa Henrich, sempre amant de donar á coneixer firmas novas ha inclós en la seva *Biblioteca de Escritores Contemporáneos*, en lo qual ha obrat ab laudable acert. Perque *El Histrionismo español* es un estudi analítich de tot lo fals y convencional que impera aquí á Espanya en tots els aspectes de la vida colectiva, fet per un home amant de la veritat, á la qual disfressan els histrions en todas las especies y calanyas. Ab má implacable arrenca la careta á la mentida religiosa, científica, artística, y patriótica qu' están fent la desventura de la nació, contribuhin á la seva decadencia y al fals concepte de una grandesa pretérita que s' ha anat desvaneixent en pugna ab l' implacable realitat.

Pero l' autor ab tot y descriure tantas miserias, no es un pessimista, y fins després de considerar ab gran tristesa l' imperi que tenen en el nostre país la mentida económica y la política, l' escás valor social de la nostra individualitat, la inacabable lluyta del radicalisme y la reacció propia de las nostras tendencias individuals y sociales. té encare plena fé en la forsa y cultura dels nostres ideals vius y entona un himne á la patria veritat que resideix en la inconsciencia de la rassa; aspirant á qu' exerceixi 'l seu poder soberá en el poble que uneix els seus esforços pera que 'l poema de la voluntat nacional revisca esplendorós en l' ánima de tots els creyents.

Aquest petit concepte del pensament que l' obra entranya y del objectiu á que aspira donarán una idea de la oportunitat de la seva publicació.

ENTRE DOS ESPAÑAS.—*Crónicas y artículos* por MIGUEL S. OLIVER.—Forma aquest volum una colecció d' articles periodístichs, que en l' espay de dos anys foren publicats en el *Diari de Barcelona*. Correspon á n' aquest període la lluyta encesa entre dos corrents polítichs, la regionalista y la centralisadora, que han engendrat tantas agitacions.

El Sr. Oliver, desde 'l *Diari* solía tractar un assumpto tan candent en forma casi sempre desapasionada, y fent gala constantement de sas escepcionals facultats periodístichs.

La seva influencia tenía dret á trascendir en l' esperit anquilosat de las vellas classes conservadoras catalanas: podía haverlas rejuvenidas; podía haver aixamplat els seus horisons massa limitats... y no obstant el Sr. Oliver no pogué sostenirse vejentse forsat á abandonar el seu camp d' acció. La *Solidaritat catalana* li havia guanyat el cor; pero li tanca las portas del degá de la premsa barcelonina.

La colecció dels seus articles resulta ser una alegat eloqüentíssim de las sevas bonas intencions realzadas per un talent innegable, y que no obstant no s' ha pogut conciliar ab las ideas rancias del vell *Diari*, que un día sigué l' orácul de las classes conservadoras, y que avuy s' está consumint en la inercia y la rutina.

RATA SABIA

A LA PLATJA

—¿A la una, á las dugas...?

Com cada any, després del batre, el didot, la seva dona y els seus noys, que ja son quatre, han baixat á Barcelona.

¿Quin objecte 'ls porta aquí? ¿el fer compres? ¿el vestir-se? No senyors; ells al vení sols pensan en divertir-se; entregarse á l'alegría, veureho tot sens gastar gayre, aná al teatro cada día y tirá una cana al aire.

Un home prou els hi diu que son épocas dolentas las temporadas d'estiu per diversions suculentas!...

¡Taronjas! Ells no m' escoltan, y al vespre, en havent sopat, surten á la Rambla y voltan pera tota la ciutat.

Durlos es la meva idea al Liceu, al Principal, á Novetats ó á Romea á veure art serio y formal.

Pero el Liceu y Eldorado y Romeya y Novetats avuy ens están vedado porque 's troban tots tancats.

Ja 'ls duria al

BOSQUE

jo
á sentí un tros d'*Africana*, pero penso ¿ells al *Bosch*? nó; prou boscos hi ha á Vallirana... no 'ls cridarà l'atenció.

Els portaria també al

NOU

que hi fan *La Gatita*, pero veig que no pot sé, que la maynada es petita y allá no s'hi pot aná per l'excés de lleugeresa y sobre tot quan s'hi va com van ells... ab roba estesa. S'ha estrenat darrerament un joguet: *La Machaquito*... —No hi aném qu' es molt dolent y avuy m' he deixat el pito.

També 'ls duria ab molt gust al

TÍVOLI

Gran pensada!

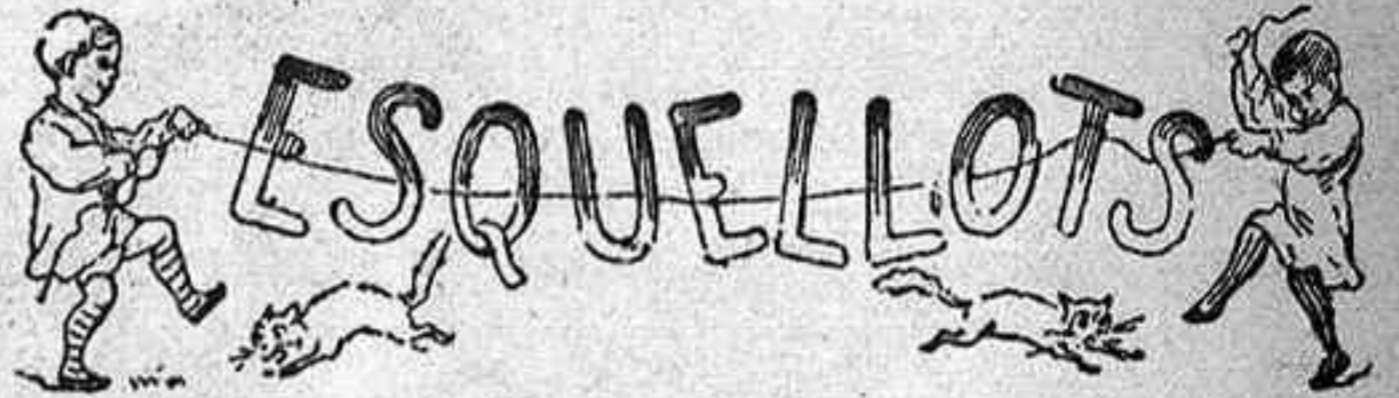
Allí veuriam si es just l' éxit de *El Pollo Tejada*. Pero per durhi un pagés, el *Pollo* 'm fa mala espina. ¡Si ell de polls allá 'n té més!... y fins té gall y gallina!

Resultat de tot aixó que 'ls didos y la maynada s' han quedat sense funció per ser mala temporada.

Aquí porque son maduras, á n' allá porque verdejan, ni ell ni las criaturas no veuen res, sols passejan.

Y com que 'l didot m' ha dit clarament qu' ell no s' embarca fins que l' hagi divertit, ¡al últim m' he decidit pels *Putxinel·lis del Parca!*

N. N. N.

Un quiento vell:

El doctor Mendoza, antich catedràtic de Medicina, era un gat dels frares que sempre 'n tenia una per dir. Fins tractantse de las cosas més serias, quan la seva imaginació, qu' era molt viva, li suggeria un xiste, 'l deixava anar sense reparo, y aixís lograva amenisar las qüestions més graves.

Un día comparegueren á la seva clínica dos joves que per efecte dels seus excessos patían d' asma, y que després de pujar l' escala apenas podían esbufegar.

—¿Y donchs, noys, qué tenim?—els hi preguntá 'l doctor Mendoza.

Un d' ells apenas pogué dir: —Ens ta-a-pem!

Resposta del doctor: —Tirin per taula.

L' altre, ja més reposat: —Volem dir que 'ns ofeguem.

El doctor: —Aixó ray, poseuvos carabassas.

Vagi aquesta anécdota per un flamant periódich qu' enemich acérrim de *Solidaritat* y per lo tant divorciat radicalment de l' opinió de la inmensa majoría del poble catalá, va per aquests mons de Deu armant camorra, assedegat d' entaular discussions, sens altre objecte que conquistar la notorietat que li falta.

Fácil ens sería á nosaltres respondre als piropos que 'ns dedica.

Pero en aquests cassos ens atenim al método del doctor Mendoza.

Y sempre que aquell periódich digui: —'M falta ayre.

Nosaltres li respondrem: —Si 't falta ayre, donate'l tú mateix: compra't un vano.

Encare que 'l marqués de Marianao no ha dimitit el càrrech de arcalde, se contan alguns fusionistas que fan moixainas á la vara.

Aquí va la llista dels pretendents: Bosch y Puig, Forgas, Grañé, Nebot y Griera.

En Bosch y Puig té en contra seva la circumstancia de ser un tráfuga del partit conservador; en Forgas la de ser Comissari regi y per un home sol dos càrrechs regis foran massa carregats; en Grañé y en Nebot, ex-regidors del passat bieni, están compresos en la Lley Mellado, y mal poden ser arcaldes els qu' están impossibilitats per espay de quatre anys de ser regidors.

De manera que no queda més que 'l Sr. Griera (a) Pagés.

Y ara si vostés me preguntan:

—¿Y al Sr. Griera (a) Pagés li conferiria vosté l' eyna de governar al municipi barceloní?

Jo 'ls hi respondré: —Y cá! Es un *Pagés* molt poch hábil, conforme ho va demostrar l' última vegada qu' empunyá la vara. Potser ara fins faria mal bé al *Manzano* del hort.

La Lley de Jurisdiccions comensa ja á deixar sentir els seus efectes.

A causa d' un article del nostre bon amich don Emili Junoy, publicat en el número 14 del corrent, nostre estimat colega y próxim parent *La Campana de Gracia* ha quedat sotmés als tribunals militars.

No cal dir quánt desitjém y celebrarém que la entrabancada no tingui conseqüencias.

Assisteixo impassible á las qüestions promogudas entre las empresas dels tranvías y *La Catalana*, implanta-dora á Barcelona dels ómnibus automóvils y per lo tant *a priori* no haig de pendre partit per aquéllas ni per l' última.

Pero 'm sembla descobrir per part de las Companyías tranviarias un cert rezel molt semblant al que tenían las empresas de diligencias y 'ls traginers quan l' establiment dels carrils.

¿Es per ventura que 'ls ómnibus automóviles resultarán un sistema més perfeccionat que 'ls tranvías eléctrics?

La práctica ho dirá. Pero de tots modos ha de ser el públich el que aprofiti 'ls beneficis de la competencia.

Respecte al argument de que 'ls tranvías, quan se compleixin els 60 anys de la concessió, passarán á ser propietat de Barcelona y 'ls ómnibus automóviles serán sempre de la empresa que 'ls explota, tampoch me fa pesa. Perque si 'ls últims destronan als primers ¿de qué li servirá á Barcelona la reversió?

Lo esencial en bé dels interessos de la ciutat fora establir sobre 'ls automóviles un impost proporcional als beneficis que realisin, y cobrarlo desde 'l primer día que 's possessin en marxa, sense esperar termes ni plassos.

Per alló que diu l' adagi: «Val més aucell en ma...»

Vagin llegint y veurán els recreos de la *Lotería nacional*, un dels pochos rams administratius que á Espanya s' administran bé.

Tots els espanyols han tingut coneixement de aquesta interessant noticia, tramesa als periódichs pel telégrafo:

«En el sorteo de la Lotería de hoy ha ocurrido un caso curioso. El primer número que salió del bombo al empezar el sorteo, fué el 3.698 correspondiente al premio ma-

yor. Los que siguen con atención estos incidentes, no recuerdan caso parecido.»

A falta de altres aliments més substanciosos, els espanyols *ens hi engreixem* ab aquestas noticias.

Un altre que també val la pena:

L'amo de un café de Zaragoza, sentint cridar la *Llista de la Lotería*, ne comprá un exemplar, dihent:

—Si no me toca la Lotería, me mato.

Y tal dit, tal fet: no haventli tocat, va pujar á la seva cambra y de un tiro 's va aixecar la tapa del cervell.

Jo crech que va obrar molt bé, perque á un tipo aixís el cervell devía ferli nosa.

Mereixen un aplauso els regidors socialistas de Madrid que 's negaren á presidir el sorteig de la Lotería, quan els hi tocá el torn.

Pero major aplauso mereixerían els espanyols si ne compravan un sol bitllet.

Perque ¿qu' es més la Lotería que un joch de atzar? ¿Y no están els jochs de atzar prohibits per la Lley?

La qüestió del *Liceo* va de mal en pitjor. Se reuní l' altre día la Junta general, nombrá una directiva nova, y á las pocas horas de nombrada ja havia presentat la dimissió.

Nosaltres proposavam que s' establís en el Gran Teatro un gran Cinematógrafo, pero ni aixó será possible.

LA DANSA DE MODA

Ell fa una mueca,
ella 's tira ensá...

(D' aixó avuy en día
ne diuhen ballá.)

EL SANT DE LA SENMANA

—Senyor Nassari, que per molts anys...

Perque si las Juntas que 's vagin nomenant segueixen el mateix exemple que la dimissionaria, ens haurém de contentar ab uns *quadros disolvents*.

Una generositat caciquista.
El comte de Villapadierna, diputat cuner per Santa

Coloma de Farnés, acaba de fer una promesa als electors de la capital del districte.

Ja no serán agrahits si no ballan de alegria.

Se tracta *nada menos* que de fer declarar ciutat á la vila de Santa Coloma de Farnés.

Un regalo que, com se veu, implica per la part de qui 's proposa ferlo un gran desprendiment.

Un regalo com els que feya un senyor molt conegut á Barcelona y que disfrutava de una gran influencia ab la Companyia Arrendataria de Tabacos, el qual, quan se proposava lograr els favors de una dona, la feya nomenar estanquera.

Reputém per excelentíssima l'idea d'erigir en busto al *Emili Vilanova*, l'inimitable pintor de las costums de la ciutat, l'enamorat dels reconets de la vella Barcelona.

Algunas vegadas un senzill busto resulta més important que una estátua... sobre tot á Barcelona, ahont, deixant á salvo la de Clavé y la de algun altre personatge que se la va guanyar, se 'n contan algunas que no representan més que l'entonament, la fanfarria... ó l' testimoni de que 'ls seus hereus y consocis tenían diners per donarse aquest gust.

L'Emili Vilanova era un modest... Tot intent de glori-ficació l'hauría mortificat. En cambi estém segurs que ploraría eternit al veure 'l seu busto erigit en un lloch apropiat als seus gustos y preferencias, com una carinyosa recordansa.

A Fransa 's comenta acaloradament un cas que no parla massa bé de la galanteria de determinadas personas.

Se tracta del Consell de l'ordre de la Legió de Honor que s'ha negat á concedir la creu á la famosa actriu Sarah Bernhardt.

Aixó será, si ells volen, un acte de anti-feminisme; pero ben mirat resulta un verdader insult á una senyora.

No costa pas gayre de averiguar el móvil á que deu atribuirse la rabia que certs rotatius de Madrid demostren contra Catalunya.

Avants tenían á Barcelona un mercat segur, pero l'han anat perdent, y ara practican l'adagi catalá: «Qui pert lo seu, pert el seny.»

Y 's necessita haver perdut el seny per emprendre certas campanyas sistemáticas de delació infundada, d'odi y de maldat.

PÁGINAS DEL ESTIUHEIG

Arribada d' un pare de familia á la Garriga, cada dissapte al tart.

¿Cóm volen que 'ls catalans no 'ls hi girin las espatllas, si son tan lletjos?

La companyia del ferro-carril de Sarriá no contenta ab sostenir la qüestió de las vallas, ara s' oposa á que l' Ajuntament estableixi l' alumbrat de incandescencia en el tros de carrer de Balmes comprés entre 'l de Valencia fins á Gracia.

Vels'hi aquí una empresa poch amiga de la llum clara. La llum li deu fer por, perque ab una bona llum se podria llegir la lley de concessió que, si 's practicava com fora de lley, l' obligaria á netejar d' obstacles tot el carrer de Balmes, establint la estació de partida al extrém del terme municipal.

¿Es que Barcelona no té prou poder pera lliurarse de totas aqueixas impertinencias?

Llegeixo:

«Desde que ha llegado el nuevo gobernador, Sr. Manzano, dan vueltas por el gobierno, bajan, suben y mariposean alrededor de su despacho, unos inspectores de policia que ejercieron en época no lejana y que fueron declarados cesantes por exceso de celo tal vez.—¿Buscarán nuevo destino?»

¿No donan voltas alrededor de la pomera?

Donchs bé's veu ben clar lo que buscan: que caygui alguna poma.

La qüestió dels metjes municipals, reduhida á determinar els que havían de ocupar las plassas vacants, va donar lloch á una discussió que 's prolongá per espay de més de tres horas.

Y de la discussió, en lloch de sortirne la llum, ne va sortir la obscuritat.

¡Ditxosa passió personal, que n' ets de cegal!

A ser jo regidor hauria presentat una esmena, propo-sant que 'ls aspirants á ocupar plassa s' ho haguessin fet á palletas.

Y encare així hauria sigut precis pendre totas las precaucions per evitar que hi hagués hagut trampa.

Un avís.

Demá, el nostre estimat company *La Campana de Gracia* publicarà un article del batallador diputat per Barcelona don Emili Junoy.

Y dihent que 'l referit article está íntimament relacionat ab la *Solidaritat Catalana*, ja está dit tot.

Uns quants perturbadors s' arribaren l' últim diumenge á Badalona, ab el caritatiu y liberalíssim propòsit d' impedir la realisació d' un *meeting*, y, naturalment, varen trobarse con la *horma de su zapato* y hagueren d' en-tornarse'n ab la qua entre camas y sense haver pogut cumplir ab el seu *deber*.

Lo raro es que 'l nom sóls de Badalona no 'ls advertís de lo inútils qu' en aquella ciutat havían de resultar els seus esforços.

Qualsevol docta persona
els ho haguera advertit ja:

—Caballers, á *Bada-lona*
no val á badar.

En la famosa festa del Tibidabo, aquella de l' aviada dels coloms, la banda municipal, que per més senyas va estar sonant tota la nit *gratis et amore*, no tingué una cadira ahont assentarse ni un miserable vas d' aygua pera apagar la sed.

Francament, tractantse de músichs, jo no sé cóm varen tenir tanta paciencia.

De trobarme en el seu lloch, al veurem tan grosserament desatés, hauria agafat l' instrument, y á tocar desseguida...

A tocar el dos.

Pero els músichs de la cobla d' en Sadurní ab molta prudencia van anar tocant fins á la matinada, y fins l' endemá no varen mostrarse queixosos de la falta d' atenció de que van ser objecte per part dels organiadors.

—¿Y en tota la santa nit,
va dir á un trompa en Comellas,
no vau beure res... res... res?...

—Sí, vam veure... las estrellas!

Pels carrers de Madrid va veure's l' altre día un capellá demanant caritat.

¿Cóm se van desmoronant els antichs prestigis!

¡Un sacerdot, un ministre del Senyor, parant la má!

Veyám si un día encare hi veurém un concejal del nostre Ajuntament.

Al tractarse la qüestió dels ómnibus-automóviles, el senyor Nelo digué que sent ell accionista de *La Catalana*, creya que no podía intervenir en la discussió.

—Sí, que hi pot intervenir —varen respondre els demés concejals.

—No, no —insistí ell: —la meva delicadesa no m' ho permet.—

Y 's retirá de las cadiras edilicias.

Com pot veure el lector, la delicadesa del senyor Nelo ha quedat molt ben sentada.

La que no sé cóm ha quedat es la dels regidors que li aconsellavan que no 's mogué del puesto.

L' idea de comprar terrenos per' establirhi Parchs d' expansió, l' ha de veure ab gust tot bon barceloní.

Encare que 'ls Parchs no 's construixin de moment, bó es mirar al esdevenir y possehir sisquera els terrenos. Lo essencial es que aquésts s' adquireixin en bonas condicions económicas.

Pochs anys enrera la ciutat de Barcelona hauria pogut comprar com qui diu per quatre quartos la montanya del Tibidabo, y ara ha de veure com l' explota una companyia espavilada, y com se van omplint de fincas particulars, obstruhint las bonas vistas, molts de aquells sitis espléndits, que haurían hagut de ser del públich.

Fer l' oposició á la prevista idea de aqueixas adquisicions, val lo mateix que fer-la á la grandesa y á la salubritat de la futura Barcelona.

Un pobre senyor té sempre convidats de fora. Quan no son els parents son els amichs els que converteixen la seva casa en una posada.

Al últim s' empipa, crida á la cuynera y li ordena que no compri més que articles de Chicago.

—Pero, senyor, —li observa la maritornes, —miri que son molt dolents... Miri que tothom diu que fan mal.

—Per aixó mateix —réspon el senyor. —A veure si escarmentantne alguns, els altres deixan de venir.

Llegir el públich «Fuentes» en els cartells, y omplirse

Aixís anirém vestits els espanyols dintre de poch anys, si la «Solidaritat» no ho remedia.

CARTA PER ELL

—¿Qué li posaré?... Pues... lo de sempre. Que m' envihi quartos.

de gom á gom la Plassa Vella va ser una mateixa cosa. Som en plé estiu y ho trobo naturalíssim. *Fuentes* es en l'actualitat el nom que més gent cridarà á las plassas. O sino vegin á las *fonts* de las plassas de Sant Just, del Padró y del Pí si no s' ha de pendre tanda á totas horas. Ab la diferencia de que aquestas fonts refrescan gratis y aquellas embotan el gust y escuran la butxaca.

¡Ave María puríssima!

Ab la major formalitat del món, assegura un periódich que 'ls andalussos, á conseqüencia d' aixó de la *Solidari-tat*, están tan cremats ab nosaltres, que, segons referencias d' un comissionista, un comerciant ha dit que *ni regaladas* pendria las nostras samarretas.

¡Ni regaladas!... ¡Hombre, hombre!

¡Ves el tal comissionista
quínas noticias s' inventa!
¡D' aixó 'n dich exagerar
ab sombra y sal y pimienta!

¿Saben aquella formidable aviada que pera 'l passat diumenge tenia anunciada la Colombófila, y en la qual, segons el programa, s' havían de deixar anar desde 'l cim del Tibidabo 10,000 coloms?

Donchs va quedar reduhida á poch més de mil.

D' aquí endavant, quan se tracti de rebaixas de quantia, ja no parlaré més del *tio Paco*.

Será més expressiu citar á la Colombófila.

Havém entrat de plé en la época roja.

No passa día sense que occorin á Barcelona aquella mitja dotzena de crims, assassinats, suicidis, etc.

Cada any succeheix lo mateix; al arribar la canícula, s' inflaman els cors, els nervis se posan en tensió y las sanchs se desbordan fatalment demunt del próxim.

En aquest temps no 's pot dir
que tinguém pas sanch d' orxata...
¡y tant que ara ab la calor
ens sería necessaria!

Xascarrillo de postres:

Un amo de casa, molt aficionat á las faldillas, entra sobtadament á la cunya, sorprenent á la criada agradablement entretinguda ab un caloyo.

Y en un esclat de gelosía exclama:

—Compendria que la dona m' enganyés... Pero la raspa... Aixó passa de la ratlla!

NOTAS DE CASA

Hem rebut el cartell del XVII Certamen literari musical, obert per la important *Agrupació Catalanista* d' Olot.

Dinou son els premis que s' ofereixen y 'ls treballs, tots en catalá, han de ser enviats, avans del 16 del vinent Agost, al Secretari del Jurat, don Claudi Bassols, carrer de Valls-Nous, Olot.

∴ La simpática *Escola Horaciana* (Mercaders, 26), agrahi-

da á las atencions que en sa última visita á Horta rebé dels nens y nenas de la escola d' aquell barri *La Vanguardia Obrera*, organisa el passat dimecres una *Festa de Germanor* dedicada als seus tendres amichs, que vingueren á Barcelona y passaren aquí el dia, en companyia dels deixebles *horacians*.

Al donar compte d' aquest hermós acte de fraternitat, LA ESQUELLA felicita corament á las dugas escolas y als seus digníssims professors.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Pa-lo-ma.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Passo—Sopas.*
- 3.ª TARJETA.—*Torroella de Montgrí.*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Montrás.*
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes estudis, mes mestres.*

TRENCA-CAPS

XARADA

REGALET EN PERSPECTIVA

Pel día que 'm casi
mon enamorat
á mí 'm va prometre que 'm regalaría
una bonica y llampanta *total*
teixida de *tersa*

del més bó y més car.
Es un bon subjecte que á més de sa mare,
qu' es molt *quart-doblat*
primera-segona á dugas germanas
que son bastant grans
y, segons noticias,
tías s' han quedat.

FÉ OLLA Y LLEIXU

TARJETA

D. ADELA PEI

SOLLER

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títol de una visió musical.

PEP PÓ

TERS DE SÍLABAS

Primera ratlla vertical y horisontal: Població catalana.
—Segona: Organisme directiu.—Tercera: Os de l' es-
quena.

JOSEPH CLIMENT

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Sport.
- 6 2 1 5 1 2.—Rassa.
- 6 7 5 1 2.—Part del mon.
- 1 2 4 2.—Lleminadura.
- 1 2 3.—En el mar.
- 6 2.—Lletra.
- 3.—Vocal.

MUSCLUS

GEROGLÍFICH

NO

MIQUEL PLANAS

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

SINGLOTS POÉTICHS

DE

DON SERAFÍ PITARRA

Edició complerta: 24 obras

2 tomos, Ptas. 6

*Edicions populars***APELES MESTRES***Obras complertas***ODAS SERENAS**

Y

NOVAS BALADAS

Un tomo en octau, Ptas. 1

ESTIUET

DE

Sant Martí

Un tomo en octau, Ptas. 1

J. BURGAS (Mayet)**LA CARN**

Preu 1 pesseta

M. MARTINEZ BARRIONUEVO**JUAN PEREZ ZÚÑIGA****EN LA SERRANIA****Coplas de sacristía**

Ptas. 0'30

NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo en 8º, Ptas. 1

Ultima obra de B. Pérez Galdós

MEMORANDA

Un tomo en 8º, Ptas. 2

Barcelona á la vista

ALBUM DE FOTOGRAFÍAS

DE LA CAPITAL Y SUS ALREDEDORES

Un tomo, encuadernado con planchas en oro y negro Ptas. 12

Obra nueva de gran utilidad**MEDICINA CASERA**

REMEDIOS QUE CURAN

Un tomo en 8º, encuadernado, Ptas. 1

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

¿NUVOLADA D' ESTIU?

—Altra vegada xubasco... ¡Obrim el parayguas!